

Teško je utvrditi, koji se je sve etnički elemenat u ovim krajevima pomiješao sa slavenskim i u kojemu omjeru. Tu je bilo i starosjedilaca, a i raznolikih došljaka. Jedno je sigurno, a to je, da je slavenski elemenat morao biti brojčano jači, a kulturno dorastao ostalim skupinama, jer su mnoge slavenske etničke osobine u toj mješavini konačno prevladale i održale se sve do danas.

Od raznih etničkih skupina, koje su se na ovom teritoriju pomiješale sa slavenskim (romanizirani Kelti i Iliri, Huni, Goti, Avari, Gepidi itd.), čini se, da su baš Goti ostavili relativno slabe tragove, što je i razumljivo, kad se zna, da je njihova vladavina u ovim krajevima trajala svega oko šezdeset godina.

Tvrđi se, da su gotske »državotvorne« sposobnosti bile usađene u krvi onih Hrvata, koji su posjedovali najveći postotak »gotske krvi«, jer da su baš Goti bili oni, koji su osnovali i prvu hrvatsku državu. Međutim ako usporedimo unutrašnji sastav hrvatske sredovječne države sa gotskom državom, doći ćemo do obratnog zaključka. Hrvatska je sredovječna država bila sastavljena od više manjih plemena, a ova opet od više rodova. I plemena međusobno, kao i rodovi unutar pojedinih plemena, stalno su se borili o prevlast. To je priječilo unutrašnju konsolidaciju hrvatske države, onemogućilo ostvarenje njenih ekspanzivnih težnja i dovelo konačno do njene propasti.

Gotska nam država međutim pruža sasvim drugu sliku. Tu naime nalazimo snažnu i centraliziranu vlast malobrojne vojničke skupine, koja se je nametnula postojećoj rimskoj administraciji. Ta je skupina bila sposobna za uspješnu i brzu ekspanziju,